

Bruxelles, 17. prosinca 2025.
(OR. en)

16969/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0417 (COD)**

**AGRI 729
AGRILEG 209
CODEC 2163**

PRIJEDLOG

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 16. prosinca 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 780 final

Predmet: Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o izmjeni Uredbe (EU) 2018/848 u pogledu određenih pravila o
proizvodnji, označivanju i certificiranju te određenih pravila o trgovini s
trećim zemljama

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 780 final.

Priloženo: COM(2025) 780 final

Bruxelles, 16.12.2025.
COM(2025) 780 final

2025/0417 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Uredbe (EU) 2018/848 u pogledu određenih pravila o proizvodnji, označivanju
i certificiranju te određenih pravila o trgovini s trećim zemljama**

{SWD(2025) 424 final}

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ekološki uzgoj ključan je element zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) Europske unije. Udio površina koje se upotrebljavaju za ekološki uzgoj stalno raste i danas iznosi 11 %. Potrošači sve češće kupuju ekološku hranu, prepoznatljivu po znaku EU-a i zajedničkoj oznaci. Proizvodnja i označivanje ekoloških proizvoda uređeni su Uredbom (EU) 2018/848, koja se primjenjuje od siječnja 2022., te delegiranim i provedbenim uredbama donesenima na temelju te uredbe. Tim se uredbama utvrđuju detaljna pravila na kojima se temelji ekološka proizvodnja.

U svojoj presudi u predmetu C-240/23 Sud Europske unije zaključio je da se, s obzirom na tekst članka 30. stavka 2. i članka 33. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848 te kontekst i ciljeve propisa kojeg su te odredbe dio, ni izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju ni znak EU-a za ekološku proizvodnju ne smiju upotrebljavati za proizvode koji su u skladu s pravilima koja su samo ekvivalentna pravilima proizvodnje iz Uredbe (EU) 2018/848. Stoga je potrebno omogućiti potrošačima da budu informirani pri kupnji proizvoda iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji, kao i osigurati povjerenje potrošača u te proizvode i u znak Europske unije za ekološku proizvodnju, a pritom osigurati pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između proizvoda koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i proizvoda koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije.

Nadalje, budući da će priznavanje trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji isteći 31. prosinca 2026. i da su još uvijek u tijeku tehničke razmjene s tim trećim zemljama radi sklapanja sporazumâ o trgovini ekološkim proizvodima, nužno je i hitno da se te treće zemlje nastave priznavati do 31. prosinca 2036. kako bi se izbjegli poremećaji u trgovini ekološkim proizvodima.

Naposljetku, premda je Uredba (EU) 2018/848 dobar temelj za pouzdan i rastući ekološki sektor u Uniji, potrebno je ciljano prilagoditi određena pravila o proizvodnji kako bi se stvorio učinkovitiji i djelotvorniji regulatorni okvir koji je prilagođeniji korisnicima.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Ovim prijedlogom uredbe mijenjaju se postojeća pravila radi olakšavanja ekološke proizvodnje, označivanja, kontrola i trgovine u cijeloj Uniji i trećim zemljama. Osim toga, omogućuje se potrošačima da budu informirani pri kupnji ekoloških proizvoda uvezenih iz trećih zemalja.

• Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Ovim se prijedlogom mijenjaju postojeće odredbe Uredbe (EU) 2018/848 a da se pritom ne mijenja njihova bit. Budući da su postojeće odredbe usklađene s drugim politikama Unije, i prijedlog je usklađen s tim politikama.

Prijedlogom se omogućuje potrošačima da budu informirani o ekološkim proizvodima uvezenima iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji, posebno ako nose znak Europske unije za ekološku proizvodnju i ako su označeni izrazima koji upućuju na ekološku proizvodnju. Njime se produljuje i rok isteka priznavanja trećih zemalja koje su priznate u svrhu ekvivalentnosti na temelju članka 33. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 834/2007. Naposljetku, zahvaljujući

pojednostavnjenju regulatornih zahtjeva za subjekte u ekološkoj proizvodnji, ovim bi se prijedlogom mogla olakšati ulaganja i stvoriti prilike za zapošljavanje u ekološkom sektoru te bi mogao pridonijeti razvoju poljoprivrednih praksi s visokim ekološkim standardima.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Članak 43. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Ovim se prijedlogom mijenjaju odredbe Uredbe (EU) 2018/848. Ta je uredba donesena na razini EU-a i primjenjuje se u svim državama članicama.

Ovim se prijedlogom uklanjaju opterećenja za države članice i subjekte u Uniji i trećim zemljama i izbjegavaju se poremećaji u trgovini ekološkim proizvodima tako što se: (i) dopušta korištenje proizvoda i tvari za čišćenje i dezinfekciju dostupnih na tržištu u prostorima za preradu i skladištenje; (ii) omogućuje potrošačima da dobiju odgovarajuće informacije pri kupnji proizvoda koji nose znak Europske unije za ekološku proizvodnju i označeni su izrazima koji upućuju na ekološku proizvodnju; (iii) prilagođavaju uvjeti za izuzeće manjih subjekata koji prodaju nepakirane ekološke proizvode, osim hrane za životinje, od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848; (iv) prilagođavaju zahtjevi koji se odnose na sastav skupina subjekata; (v) odgađa istek priznavanja ekvivalentnih trećih zemalja i (vi) prilagođavaju pravila za stočarsku proizvodnju.

Izmjenama se zadržava stupanj usklađenosti koji je već postignut Uredbom (EU) 2018/848 i jamče jednaki uvjeti tržišnog natjecanja za subjekte u ekološkom sektoru. Stoga se smatra da ih države članice ne mogu same provesti.

• Proporcionalnost

Ovim se prijedlogom Uredba (EU) 2018/848 mijenja samo u mjeri u kojoj je to nužno za postizanje ciljeva te uredbe, vodeći računa o tome da izmjene ostanu ciljane i ne prelaze okvire onoga što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva. Njime se smanjuje administrativno opterećenje država članica i subjekata te se dodaju novi elementi samo u mjeri u kojoj je to nužno kako bi se Uredba (EU) 2018/848 prilagodila navedenim ciljevima.

Prijedlogom se mijenjaju konkretni aspekti ograničenog broja odredaba Uredbe (EU) 2018/848: (i) subjektima se dopušta da u prostorima za preradu i skladištenje koriste proizvode i tvari za čišćenje i dezinfekciju dostupne na tržištu. Tom se izmjenom ne mijenjaju ciljevi Uredbe (EU) 2018/848, već se odredbe samo prilagođavaju potrebama sektora i tim ciljevima; (ii) prilagođavaju se pravila o označivanju ekoloških proizvoda uvezenih iz trećih zemalja. Tom se izmjenom omogućuje potrošačima da budu informirani pri kupnji proizvoda iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji te jamči povjerenje potrošača u te proizvode i u znak Europske unije za ekološku proizvodnju i pritom osigurava pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između proizvoda koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i proizvoda koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije; (iii) prilagođavaju se uvjeti za izuzeće manjih subjekata koji prodaju nepakirane ekološke proizvode, osim hrane za životinje, od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848. Tom se izmjenom olakšava izuzeće manjih subjekata, a time i postizanje cilja poticanja kratkih distribucijskih kanala i lokalne proizvodnje u raznim područjima Unije, kako je utvrđen u Uredbi (EU) 2018/848; (iv) prilagođavaju se i

pojednostavnjuju zahtjevi koji se odnose na sastav skupina subjekata. Tom se izmjenom olakšavaju provedba postojećih odredaba i razvoj ekološkog uzgoja u skladu s Uredbom (EU) 2018/848; (v) odgađa se istek priznavanja ekvivalentnih trećih zemalja. Tom se izmjenom izbjegavaju poremećaji u trgovini ekološkim proizvodima i osigurava neometan prelazak na sustav priznavanja trećih zemalja u okviru međunarodnih sporazuma; i (vi) prilagođavaju se pravila za stočarsku proizvodnju. Ta izmjena, usmjerena na pojednostavnjenje postojećih pravila i njihovu prilagodbu potrebama subjekata, proporcionalna je jer su novi elementi dodani zakonodavnom okviru EU-a za ekološku proizvodnju (npr. konkretno prijelazno razdoblje i minimalna starost u trenutku klanja za prepelice) ograničeni isključivo na ono što je nužno kako bi se postojeće odredbe prilagodile navedenim ciljevima.

- **Odabir instrumenta**

Pravila koja je potrebno izmijeniti utvrđena su u uredbi Europskog parlamenta i Vijeća. Stoga i odabrani instrument mora biti uredba Europskog parlamenta i Vijeća.

3. **REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA**

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije provedena evaluacija ni provjera primjerenosti Uredbe (EU) 2018/848. Međutim, Komisija se od siječnja 2022. i početka primjene Uredbe (EU) 2018/848 savjetovala s državama članicama i dionicima o njezinoj provedbi.

- **Savjetovanja s dionicima**

Komisija redovito razmjenjuje informacije s državama članicama u okviru Skupine stručnjaka za ekološku proizvodnju (GREX) i s dionicima u okviru Skupine za građanski dijalog o ekološkom uzgoju (CDG). Na tim sastancima prikuplja stajališta o raznim aspektima provedbe Uredbe (EU) 2018/848 te delegiranih i provedbenih uredbama donesenih na temelju te uredbe.

Platforma Fit for Future, stručna skupina na visokoj razini osnovana kako bi pomogla Komisiji da pojednostavni postojeće zakonodavstvo i smanji administrativno opterećenje, izdala je 2024. mišljenje o tome kako bi se Uredba (EU) 2018/848 te delegirane i provedbene uredbe donesene na temelju te uredbe mogle pojednostavniti¹. O tom se mišljenju raspravljalo na sastanku Vijeća AGRIFISH 27. siječnja 2025.

Komisija se u prvoj polovini 2025. savjetovala s GREX-om i CDG-om radi poduzimanja daljnjih koraka u skladu s mišljenjem te platforme. Zaključeno je da bi se neki elementi Uredbe (EU) 2018/848 te delegiranih i provedbenih uredbama donesenih na temelju te uredbe mogli pojednostavniti.

Nadalje, 24. rujna 2025. održan je zajednički sastanak GREX-a i CDG-a kako bi se raspravilo o tome kako bi se Uredba (EU) 2018/848 mogla pojednostavniti bez narušavanja njezinih ciljeva, načela i standarda.

Dijalog o provedbi politike o ekološkoj poljoprivredi², kojim je predsjedao Povjerenik za poljoprivredu i hranu, održan je 10. studenog 2025. i u njemu je sudjelovalo više subjekata iz poljoprivredno-prehrambenog sektora koji se bave ekološkim uzgojem te drugi dionici.

¹ https://commission.europa.eu/document/download/25d40cdf-9e5e-4a8b-8da6-7a72efad04ed_en?filename=fo_2024_8_organic_production_and_labeling_en.pdf&prefLang=mt.

² https://agriculture.ec.europa.eu/media/events/implementation-dialogue-eu-organic-policy-2025-11-10_en?prefLang=hr.

Rasprave su se prvenstveno odnosile na njihovo iskustvo s pravilima o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te na pitanje kako bi se određeni aspekti Uredbe (EU) 2018/848 te delegiranih i provedbenih uredba donesenih na temelju te uredbe mogli pojednostavniti.

Naposljetku, poziv na očitovanje bio je otvoren od 21. listopada do 18. studenog 2025.³ Zaprimljeno je ukupno 720 komentara građana EU-a (44,9 %), poduzeća (31,3 %), poslovnih udruženja (11 %), nevladinih organizacija (2,8 %), javnih tijela (1,5 %), sindikata (1,3 %) i ostalih sudionika (7,4 %). Povratne informacije odnosile su se na moguće izmjene Uredbe (EU) 2018/848 te delegiranih i provedbenih uredba donesenih na temelju te uredbe.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija redovito razmjenjuje mišljenja s državama članicama i dionicima o provedbi Uredbe (EU) 2018/848 te delegiranih i provedbenih uredba donesenih na temelju te uredbe i prikuplja povratne informacije o poteškoćama na koje nailaze. Osim toga, Komisija je prikupila očitovanja u okviru navedenih ciljanih savjetovanja. Saznanja prikupljena u okviru svih tih savjetovanja temelj su na kojem je Komisija izradila ovu inicijativu.

- **Procjena učinka**

Budući da je potrebno hitno: (i) omogućiti potrošačima da budu informirani pri kupnji proizvoda iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji te osigurati povjerenje potrošača u te proizvode i u znak Europske unije za ekološku proizvodnju, kao i pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između proizvoda koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i proizvoda koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije; (ii) izbjeći poremećaje u trgovini ekološkim proizvodima s trećim zemljama koje su priznate kao ekvivalentne i (iii) ciljano riješiti probleme u ekološkom sektoru te ukloniti opterećenja i povećati njegovu konkurentnost, nije bilo moguće provesti procjenu učinka.

Međutim, predložene izmjene Uredbe (EU) 2018/848 sastavljene su na temelju očitovanja prikupljenih u okviru savjetovanja opisanih u odjeljku „Savjetovanja s dionicima”. Predložene su izmjene ciljane i ne mijenjaju opće ciljeve politike.

Puni učinak prijedloga ovisit će o tome pridržavaju li se subjekti u ekološkoj proizvodnji predloženih mjera. Osim smanjenja novčanih troškova, očekuje se da će uklanjanje prepreka za subjekte u Uniji i trećim zemljama potaknuti održavanje i uvođenje ekološkog uzgoja, čime će se povećati njegove koristi za okoliš i društvo.

Komisija će predstaviti smanjenje opterećenja, uključujući procjenu troškova i koristi te način na koji su povratne informacije iz savjetovanja uzete u obzir, u analitičkom radnom dokumentu službi koji će se objaviti zajedno s ovim prijedlogom.

Budući da predložene mjere ne bi trebale dovesti do povećanja emisija stakleničkih plinova, ovaj je prijedlog u skladu s ciljem klimatske neutralnosti utvrđenim u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća (Europski zakon o klimi), kao i s klimatskim ciljevima Unije za 2030.⁴ i 2040.⁵ Nadalje, budući da prakse ekološkog uzgoja

³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/15273-Ekološka-proizvodnja-ciljana-azuriranja-i-pojednostavnjenje_hr.

⁴ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/2030-climate-targets_en?prefLang=hr.

mogu ojačati otpornost na klimatske promjene⁶, predložene mjere pridonose radu EU-a na prilagodbi klimatskim promjenama, kako je utvrđeno u članku 5. Uredbe (EU) 2021/1119.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nekoliko elemenata prijedloga pridonosi pojednostavnjenju i smanjenju birokracije i administrativnog opterećenja subjekata u ekološkoj proizvodnji i uprava država članica, a to su: (i) omogućavanje upotrebe proizvoda i tvari za čišćenje dostupnih na tržištu u prostorima za preradu i skladištenje; (ii) prilagođavanje uvjeta za izuzeće manjih subjekata koji prodaju nepakirane ekološke proizvode, osim hrane za životinje, od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848; (iii) prilagođavanje zahtjeva koji se odnose na sastav skupina subjekata i (iv) prilagođavanje pravila za stočarsku proizvodnju. Nadalje, uprave država članica imat će koristi od prilagodbe uvjeta za izuzeće manjih subjekata koji prodaju nepakirane ekološke proizvode, osim hrane za životinje, od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848.

Na taj se način odredbe Uredbe (EU) 2018/848 prilagođavaju praktičnim potrebama subjekata, čuvaju ciljevi i načela te uredbe, održavaju njezini visoki standardi i izbjegavaju univerzalni pristupi koji bi mogli biti previše zahtjevni za provedbu i manje učinkoviti.

Ti bi elementi mogli dovesti do izravnih ušteda administrativnih troškova od ukupno 47,8 milijuna EUR godišnje, od čega 45,9 milijuna EUR za poduzeća, a 1,9 milijuna EUR za uprave. Osim toga, poduzeća bi tako mogla ostvariti izravne jednokratne uštede troškova prilagodbe u iznosu od 109,2 milijuna EUR i izravne uštede troškova prilagodbe u iznosu 90,2 milijuna EUR godišnje.

Prema digitalnoj procjeni ovaj prijedlog ne uključuje zahtjeve relevantne za digitalizaciju. Područje primjene ovog prijedloga ne obuhvaća digitalna sredstva ni razmjenu podataka.

- **Temeljna prava**

Prijedlogom se poštuju temeljna prava i načela, posebno ona iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema utjecaj na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Tržišni opservatoriji koje je Komisija uspostavila kontinuirano prate ponudu i potražnju ekoloških proizvoda i njihove cijene na tržištu Unije te će nastaviti pružati uvid u njihova kretanja. Osim toga, Komisija će u okviru redovitih sastanaka s državama članicama i predstavnicima dionika nastaviti pratiti provedbu Uredbe (EU) 2018/848 te delegiranih i provedbenih uredbi donesenih na temelju te uredbe. Naposljetku, Komisija će i dalje osiguravati odgovarajući nadzor trećih zemalja koje su priznate u svrhu ekvivalentnosti na temelju Uredbe (EZ) br. 834/2007, kako je utvrđeno u članku 48. Uredbe (EU) 2018/848.

⁵ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1119 o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti (COM/2025/524 final) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025PC0524>.

⁶ N. Scialabba, M. Müller-Lindenlauf, *Organic agriculture and climate change*, Renewable Agriculture and Food Systems, 25 (2), str. 158 – 169 (2010) 10.1017/S1742170510000116.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U predmetu C-240/23 Herbaria Kräuterparadies II Sud Europske unije presudio je da Uredbu (EU) 2018/848 treba tumačiti na način da se za označivanje proizvoda uvezenog iz treće zemlje čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji na temelju međunarodnog sporazuma između Unije i tih trećih zemalja ili ako su treće zemlje priznate u svrhu ekvivalentnosti na temelju Uredbe (EZ) br. 834/2007 ne može upotrebljavati ni znak Europske unije za ekološku proizvodnju ni, u načelu, izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju. Sud je nadalje presudio da bi na proizvodu trebalo dopustiti upotrebu znaka za ekološku proizvodnju treće zemlje iz koje taj proizvod dolazi, čak i ako taj znak sadržava izraze istovjetne onima koji upućuju na ekološku proizvodnju, u smislu članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848 i Priloga IV. toj uredbi.

Upotreba znaka za ekološku proizvodnju treće zemlje za proizvod uvezen iz treće zemlje čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji ne može narušiti pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu ekoloških proizvoda ili stvoriti nejasnoće koje mogu dovesti potrošače u zabludu. Razlog je tomu činjenica da taj znak ne čini predmetni proizvod jednako konkurentnim ekološkim proizvodima Unije niti se može stvoriti dojam da ispunjava sve zahtjeve iz Uredbe (EU) 2018/848.

Izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju, uključujući njihove izvedenice i skraćenice, upotrebljavaju se u Uniji i trećim zemljama kako bi se kupcu sugeriralo da su proizvod i njegovi sastojci proizvedeni u skladu s primjenjivim metodama ekološke proizvodnje. To je slučaj i u smjernicama Codex Alimentarius CAC/GL 32, u kojima se izrazi koji upućuju na metode ekološke proizvodnje, kao što su „organski”, „biološki”, „ekološki” ili riječi slične namjere, uključujući skraćenice, upotrebljavaju kako bi se kupcu sugeriralo da su proizvod ili njegovi sastojci proizvedeni u skladu s metodama ekološke proizvodnje. Osim toga, određenim pravilima ekološke proizvodnje u trećim zemljama propisano je da se izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju moraju upotrebljavati za proizvode i njihove sastojke koji su proizvedeni u skladu s primjenjivim metodama ekološke proizvodnje.

Nema svaka treća zemlja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji vlastiti znak za ekološku proizvodnju. Stoga, kad se izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju ne bi mogli nalaziti na proizvodima iz tih trećih zemalja, subjekti u tim trećim zemljama ne bi mogli navesti ekološki status tih proizvoda i sugerirati kupcima u Uniji da ti proizvodi potječu iz ekološke proizvodnje i da su proizvedeni u skladu s metodama ekološke proizvodnje primjenjivima u njihovim zemljama podrijetla. To bi također bilo teško uskladiti sa smjernicama Codex Alimentarius CAC/GL 32 jer pri označivanju tih proizvoda ne bi bilo moguće upućivati na metode ekološke proizvodnje unatoč tome što proizvodi ispunjavaju sve odgovarajuće uvjete utvrđene u tim smjernicama.

Priznavanje sustava ekološke proizvodnje i sustava kontrole treće zemlje kao ekvivalentnih onima u Uniji znači da je ocijenjeno da taj sustav ostvaruje iste ciljeve i načela kao sustav u Uniji primjenom pravila kojima se osigurava ista razina jamstva sukladnosti, čak i ako se oni ostvaruju na neki drugi način.

Razlike između pravila koja se primjenjuju u sustavima ekološke proizvodnje i sustavima kontrole trećih zemalja koje su priznate kao ekvivalentne i pravila koja se primjenjuju u Uniji proizlaze iz sustava ekvivalentnosti. Komisijina procjena ekvivalentnosti pokazala je da neke od tih razlika imaju ograničen opseg i ne utječu na karakteristike proizvoda, dok se druge odnose na pravila ekološke proizvodnje, koja su važna za strukturu ekološke proizvodnje u

Uniji i pridonose postizanju cilja ispunjavanja očekivanja koja potrošači imaju od ekoloških proizvoda te osiguravaju pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između proizvoda koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i proizvoda koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije. Ta se pravila odnose na živo tlo, standarde dobrobiti životinja i preradu hrane uz minimalne dodatke umjetnih sirovina.

Istraživanje Eurobarometra⁷ „Europljani, poljoprivreda i ZPP” provedeno u lipnju i srpnju 2024. pokazalo je da Europljani od svih znakova za prehrambene proizvode najbolje poznaju znak Europske unije za ekološku proizvodnju. On je ključan za potrošače i za proizvođače: potrošačima olakšava prepoznavanje ekoloških proizvoda, a proizvođačima pomaže da ih prodaju na tržištu u cijeloj Uniji.

Kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između proizvoda koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i proizvoda koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije i kako bi se odgovorilo na očekivanja potrošača da proizvodi uvezeni iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji udovoljavaju istim strogim standardima kao što su standardi Unije, trebalo bi dopustiti upotrebu znaka Europske unije za ekološku proizvodnju u označivanju, prezentiranju i oglašavanju proizvoda uvezanih iz tih trećih zemalja pod uvjetom da, osim tih ekvivalentnih pravila, ti proizvodi ispunjavaju i određene dodatne zahtjeve u vezi s proizvodnjom i kontrolom.

Kako bi se očuvao koristan učinak Uredbe (EU) 2018/848 u vezi s trgovinom s trećim zemljama, ti dodatni zahtjevi trebali bi odgovarati pravilima o proizvodnji i kontroli koja su bitna za strukturu ekološke proizvodnje u Uniji i pridonositi postizanju cilja ispunjavanja očekivanja koja potrošači imaju od ekoloških proizvoda te pritom osigurati pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

U slučaju promjena pravila o proizvodnji u EU-u ili u trećim zemljama čiji su sustavi ekološke proizvodnje priznati kao ekvivalentni onima u Uniji, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata kojima se dodaju ili izmjenjuju dodatni zahtjevi u vezi s proizvodnjom i kontrolom, a koje proizvodi uvezeni iz tih trećih zemalja moraju ispunjavati kako bi mogli nositi znak Europske unije za ekološku proizvodnju.

Subjekti u Uniji koji proizvode ekološku hranu i hranu za životinje oslanjaju se na upotrebu sastojaka uvezanih iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji. Ti se sastojci u različitim omjerima upotrebljavaju za preradu ekoloških proizvoda u Uniji i potrebni su za brojne ekološke proizvode koji se prerađuju u Uniji.

Ako se ti sastojci upotrebljavaju, postupci prerade u Uniji odvijaju se u skladu s pravilima proizvodnje utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/848. Stoga bi trebalo dopustiti upotrebu znaka Europske unije za ekološku proizvodnju za proizvode prerađene u Uniji koji sadržavaju ekološke sastojke proizvedene u skladu s tom uredbom ili uvezene iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji i ako ti sastojci čine 5 % ili manje sastojaka poljoprivrednog podrijetla (na osnovi masenog udjela za prehrambene proizvode odnosno općenito za hranu za životinje).

Ako ti sastojci čine više od 5 % sastojaka poljoprivrednog podrijetla (na osnovi masenog udjela za prehrambene proizvode odnosno općenito za hranu za životinje), kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje između prerađenih proizvoda koji sadržavaju sastojke koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i prerađenih proizvoda

⁷ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3226>.

koji sadržavaju sastojke koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije i kako bi se odgovorilo na očekivanja potrošača u vezi s upotrebom znaka Europske unije za ekološku proizvodnju, trebalo bi dopustiti upotrebu tog znaka u označivanju, prezentiranju i oglašavanju prerađenih proizvoda koji sadržavaju sastojke uvezene iz tih trećih zemalja pod uvjetom da, osim tih ekvivalentnih pravila, ti sastojci ispunjavaju i određene dodatne zahtjeve u vezi s proizvodnjom i kontrolom.

Uredbom (EU) 2018/848 propisano je da je znak Europske unije za ekološku proizvodnju obvezan za svu pretpakiranu ekološku hranu koja je proizvedena u Uniji. Stoga je od te obveze potrebno izuzeti pretpakiranu hranu proizvedenu u Uniji koja sadržava sastojke uvezene iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji i ako ti sastojci čine više od 5 % masenog udjela sastojaka poljoprivrednog podrijetla i ne ispunjavaju određene dodatne zahtjeve u vezi s proizvodnjom i kontrolom.

Priznavanje trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji istječe 31. prosinca 2026. Vijeće je 28. lipnja 2021. ovlastilo Komisiju da započne pregovore s trećim zemljama priznatima u svrhu ekvivalentnosti na temelju Uredbe (EZ) br. 834/2007 radi sklapanja sporazumâ o trgovini ekološkim proizvodima. Na toj osnovi Komisija provodi tehničke razmjene s tim trećim zemljama. Te razmjene ukazuju na različite razine napretka zbog raznolikih pravnih i regulatornih okvira te poteškoća koje proizlaze iz različitih percepcija potrošača o ekološkoj proizvodnji ovisno o sustavu ekološke proizvodnje. Stoga je nužno i hitno da se te treće zemlje nastave priznavati do 31. prosinca 2036. kako bi se izbjegli poremećaji u trgovini ekološkim proizvodima.

Uredbom (EU) 2018/848 propisano je da Komisija treba odobriti proizvode za čišćenje i dezinfekciju u prostorima za preradu i skladištenje za upotrebu u ekološkoj proizvodnji i uvrstiti ih na ograničavajuće popise. Međutim, sastavljanje tih popisa povezano je s brojnim izazovima, što je potvrđeno u nekoliko izvješća Stručne skupine za tehničko savjetovanje o ekološkoj proizvodnji (EGTOP). Prvo, na tržištu Unije trenutačno je dostupan velik broj proizvoda i tvari za čišćenje i dezinfekciju prostora za preradu i skladištenje. Drugo, prerada i skladištenje ekoloških proizvoda odvijaju se u mnogo različitih objekata i uključuju upotrebu čitavog niza opreme, strojeva i zgrada. Treće, oprema i strojevi za preradu i skladištenje moraju se čistiti i dezinficirati u skladu sa specifikacijama proizvođača kako bi se osiguralo odgovarajuće održavanje i rad. Kako bi subjekti u ekološkoj proizvodnji mogli koristiti proizvode i tvari za čišćenje i dezinfekciju dostupne na tržištu, trebalo bi ukinuti zahtjev da Komisija treba odobriti proizvode za čišćenje i dezinfekciju u prostorima za preradu i skladištenje za upotrebu u ekološkoj proizvodnji i uvrstiti ih na ograničavajuće popise.

U skladu s Uredbom (EU) 2018/848 države članice mogu izuzeti manje subjekte koji prodaju nepakirane ekološke proizvode, osim hrane za životinje, od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848. Međutim, trenutačni uvjeti za izuzeće mogu biti prepreka rastu. Sve veći troškovi s kojima se manji subjekti suočavaju od početka primjene Uredbe (EU) 2018/848 doveli su do povećanja njihova prometa za nepakirane ekološke proizvode koji nisu hrana za životinje. To im je otežalo ispunjavanje uvjeta u pogledu prometa kako bi ih se izuzelo od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. Stoga bi te uvjete trebalo ukinuti. Osim toga, uvjet povezan s godišnjom prodajom trebalo bi revidirati naviše kako se ne bi spriječilo izuzeće manjih subjekata od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. te uredbe.

Uredbom (EU) 2018/848 utvrđuju se odredbe o sastavu skupina subjekata u Uniji i trećim zemljama. Iskustvo u provedbi tih odredaba pokazuje znatne poteškoće pri uspostavi skupina subjekata koje ispunjavaju zahtjeve u pogledu sastava članova, osobito godišnjeg prometa, i u

pogledu njihove pravne osobnosti. Zbog tih se poteškoća manji subjekti ne mogu pridružiti skupinama subjekata. Reorganizacija djelatnosti proizvođača u trećim zemljama može dovesti i do poteškoća u opskrbi Unije proizvodima koji potječu iz tih zemalja, što nosi rizik od trgovinskih poremećaja. Stoga bi trebalo ukinuti zahtjeve koji se odnose na godišnji promet članova skupina subjekata. Uz to bi zahtjev koji se odnosi na maksimalnu prihvatljivu površinu gospodarstva članova trebalo revidirati navise kako bi se manji subjekti mogli pridružiti skupinama subjekata.

Uredbom (EU) 2018/848 nije propisano konkretno prijelazno razdoblje ili minimalna starost u trenutku klanja za prepelice, što otežava njihov uzgoj. Stoga je primjereno utvrditi takva pravila. U državama članicama u kojima se trenutačno ekološki uzgajaju za proizvodnju mesa, prepelice se kolju u dobi od najmanje 42 dana, a prijelazno razdoblje traje pet tjedana. To je tjedan dana manje od minimalne starosti u trenutku klanja za tu vrstu. Stoga trenutačno prijelazno razdoblje od 10 tjedana za perad za proizvodnju mesa nije primjereno za prepelice i trebalo bi ga skratiti u skladu s njihovom dobi u trenutku klanja. Stoga je za prepelice za proizvodnju mesa primjereno utvrditi minimalnu starost u trenutku klanja od 42 dana i prijelazno razdoblje od pet tjedana.

Uredbom (EU) 2018/848 utvrđena su pravila o veterinarskom liječenju. Tim se pravilima propisuje da karenција nakon upotrebe kemijski sintetiziranih alopatskih lijekova, kako su definirani u Uredbi (EU) 2019/6 Europskog parlamenta i Vijeća, kod kopnenih životinja treba biti dvostruko dulja od uobičajene karencije i trajati najmanje 48 sati. To znači da, čak i ako je primjenjiva uobičajena karenција za veterinarski lijek nula dana, karenција mora iznositi najmanje 48 sati. Međutim, za akvakulturu je propisano da karenција nakon upotrebe veterinarskih lijekova treba biti dvostruko dulja od uobičajene karencije ili trajati najmanje 48 sati ako karenција nije navedena. Kako bi se izbjeglo opterećenje za uzgoj kopnenih životinja, posebno ako karenција utvrđena za veterinarski lijek iznosi nula dana, trebalo bi uskladiti odredbe za kopnene životinje i akvakulturu.

Uredbom (EU) 2018/848 propisano je da se peradi tijekom dana mora omogućiti stalan pristup površinama na otvorenom od najranije praktički moguće dobi. Taj zahtjev može ugroziti sigurnost mlade peradi bez perja u fazi uzgoja kad su joj, među ostalim, potrebne stabilne temperature za razvoj prehrambenih navika i jačanje otpornosti na infekcije te sklonište od predatora. Stoga bi te zahtjeve trebalo izmijeniti kako bi pristup površinama na otvorenom bio obvezan samo za perad koja ima dovoljno perja za regulaciju vlastite tjelesne temperature pri izlaganju vanjskim klimatskim uvjetima.

U Uredbi (EU) 2018/848 propisano je da ukupna korisna površina za tovljenje peradi u peradarnicima bilo koje proizvodne jedinice ne smije premašiti 1600 m². Time se ograničava daljnji razvoj ekološkog uzgoja peradi za tov jer se ograničava veličina svih peradarnika za tovljenje peradi u ekološkoj proizvodnoj jedinici bez dodatnih koristi za dobrobit životinja i okoliš. Stoga bi najveću dopuštenu korisnu površinu za tovljenje peradi trebalo utvrditi na razini peradarnika.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EU) 2018/848 u pogledu određenih pravila o proizvodnji, označivanju i certificiranju te određenih pravila o trgovini s trećim zemljama**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁸,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁹,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) 2018/848 utvrđuju se odredbe o odobrenju proizvoda i tvari za upotrebu u ekološkoj proizvodnji. Komisija može odobriti proizvode za čišćenje i dezinfekciju u prostorima za preradu i skladištenje za upotrebu u ekološkoj proizvodnji i uvrstiti ih na ograničavajuće popise. Međutim, sastavljanje tih popisa povezano je s brojnim izazovima, što je potvrđeno u nekoliko izvješća Stručne skupine za tehničko savjetovanje o ekološkoj proizvodnji (EGTOP)¹⁰. Prvo, na tržištu Unije trenutačno je dostupan velik broj proizvoda i tvari za čišćenje i dezinfekciju prostora za preradu i skladištenje. Drugo, prerada i skladištenje ekoloških proizvoda odvijaju se u mnogo različitih objekata i uključuju upotrebu čitavog niza opreme, strojeva i zgrada. Treće, oprema i strojevi za preradu i skladištenje moraju se čistiti i dezinficirati u skladu sa specifikacijama proizvođača kako bi se osiguralo odgovarajuće održavanje i rad. Kako bi subjekti u ekološkoj proizvodnji mogli koristiti proizvode i tvari za čišćenje i dezinfekciju dostupne na tržištu, trebalo bi

⁸ SL C, ...

⁹ SL C, ...

¹⁰ EGTOP, Završno izvješće o kriterijima ocjenjivanja proizvoda za čišćenje i dezinfekciju, 8. prosinca 2021., https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/2cd40421-9a7e-432c-9818-947cc97358c4_en?filename=egtop-report-on-criteria-cleaning-and-disinfection_en.pdf; EGTOP, Završno izvješće o čišćenju i dezinfekciji (III), 14. travnja 2025., https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/bc0480a6-d269-468b-97df-3da3216f0d4d_en?filename=final-report-egtop-on-cleaning-disinfectant-iii_en.pdf; EGTOP, Završno izvješće o čišćenju i dezinfekciji (IV), 6. studenog 2025., https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/co-operation-and-expert-advice/egtop-reports_en.

ukinuti zahtjev da Komisija treba odobriti proizvode za čišćenje i dezinfekciju u prostorima za preradu i skladištenje za upotrebu u ekološkoj proizvodnji i uvrstiti ih na ograničavajuće popise.

- (2) Uredbom (EU) 2018/848 utvrđuju se pravila za uvoz proizvoda iz trećih zemalja u svrhu stavljanja tih proizvoda na tržište Unije kao ekoloških proizvoda ili proizvoda iz prijelaznog razdoblja. Prema tim pravilima ekološki proizvodi mogu imati pristup tržištu Unije ako su u skladu s pravilima Unije o ekološkoj proizvodnji ili ako dolaze iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji na temelju međunarodnog sporazuma između Unije i tih trećih zemalja ili ako su treće zemlje priznate u svrhu ekvivalentnosti na temelju Uredbe (EZ) br. 834/2007.
- (3) U predmetu C-240/23 Herbaria Kräuterparadies II Sud Europske unije presudio je da Uredbu (EU) 2018/848 treba tumačiti na način da se za označivanje proizvoda uvezenog iz treće zemlje čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji u okviru međunarodnog sporazuma između Unije i tih trećih zemalja ili ako su treće zemlje priznate u svrhu ekvivalentnosti na temelju Uredbe (EZ) br. 834/2007 ne može upotrebljavati ni znak Europske unije za ekološku proizvodnju ni, u načelu, izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju. Sud je nadalje presudio da bi radi očuvanja korisnog učinka Uredbe (EU) 2018/848 i ovlasti koje se tom uredbom dodjeljuju Komisiji na proizvodu trebalo dopustiti upotrebu znaka za ekološku proizvodnju treće zemlje iz koje taj proizvod dolazi, čak i ako taj znak sadržava izraze istovjetne onima koji upućuju na ekološku proizvodnju, u smislu članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848 i Priloga IV. toj uredbi.
- (4) Upotreba znaka za ekološku proizvodnju treće zemlje za proizvod uvezen iz treće zemlje čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji ne može narušiti pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu ekoloških proizvoda ili stvoriti nejasnoće koje mogu dovesti potrošače u zabludu. Razlog je tomu činjenica da taj znak ne čini predmetni proizvod jednako konkurentnim ekološkim proizvodima Unije niti se može stvoriti dojam da ispunjava sve zahtjeve iz Uredbe (EU) 2018/848.
- (5) Izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju, uključujući njihove izvedenice i skraćenicke, upotrebljavaju se u Uniji i trećim zemljama kako bi se kupcu sugeriralo da su proizvod i njegovi sastojci proizvedeni u skladu s primjenjivim metodama ekološke proizvodnje. To je slučaj i u smjernicama Codex Alimentarius CAC/GL 32¹¹, u kojima se izrazi koji upućuju na metode ekološke proizvodnje, kao što su „organski”, „biološki”, „ekološki” ili riječi slične namjere, uključujući skraćenicke, upotrebljavaju kako bi se kupcu sugeriralo da su proizvod ili njegovi sastojci proizvedeni u skladu s metodama ekološke proizvodnje. Osim toga, određenim pravilima ekološke proizvodnje u trećim zemljama propisano je da se izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju moraju upotrebljavati za proizvode i njihove sastojke koji su proizvedeni u skladu s primjenjivim metodama ekološke proizvodnje.
- (6) Nema svaka treća zemlja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji vlastiti znak za ekološku proizvodnju. Stoga, kad se izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju ne bi mogli nalaziti na proizvodima iz tih trećih zemalja, subjekti u tim trećim zemljama ne bi mogli navesti

¹¹ Smjernice o proizvodnji, preradi, označivanju i stavljanju na tržište hrane iz ekološkog uzgoja GL 32–1999: https://www.fao.org/input/download/standards/360/cxg_032e.pdf.

ekološki status tih proizvoda i sugerirati kupcima u Uniji da ti proizvodi potječu iz ekološke proizvodnje i da su proizvedeni u skladu s metodama ekološke proizvodnje primjenjivima u njihovim zemljama podrijetla. To bi također bilo teško uskladiti sa smjericama Codex Alimentarius CAC/GL 32 jer pri označivanju tih proizvoda ne bi bilo moguće upućivati na metode ekološke proizvodnje unatoč tome što proizvodi ispunjavaju sve odgovarajuće uvjete utvrđene u tim smjericama.

- (7) Stoga, kako bi se očuvao koristan učinak Uredbe (EU) 2018/848 i ovlasti koje se tom uredbom dodjeljuju Komisiji, treba dopustiti da se na proizvodima koji su uvezeni iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji na temelju međunarodnog sporazuma između Unije i tih trećih zemalja ili ako su treće zemlje priznate u svrhu ekvivalentnosti na temelju Uredbe (EZ) br. 834/2007 i koji imaju pristup tržištu Unije kao ekološki proizvodi nalaze izrazi koji upućuju na ekološku proizvodnju.
- (8) Priznavanje sustava ekološke proizvodnje i sustava kontrole treće zemlje kao ekvivalentnih onima u Uniji znači da je ocijenjeno da taj sustav ostvaruje iste ciljeve i načela kao sustav u Uniji primjenom pravila kojima se osigurava ista razina jamstva sukladnosti, čak i ako se oni ostvaruju na neki drugi način.
- (9) Razlike između pravila koja se primjenjuju u sustavima ekološke proizvodnje i sustavima kontrole trećih zemalja koje su priznate kao ekvivalentne i pravila koja se primjenjuju u Uniji proizlaze iz sustava ekvivalentnosti. Komisijina procjena ekvivalentnosti pokazala je da neke od tih razlika imaju ograničen opseg, dok se druge odnose na pravila ekološke proizvodnje, koja su važna za strukturu ekološke proizvodnje u Uniji i pridonose postizanju cilja ispunjavanja očekivanja koja potrošači imaju od ekoloških proizvoda te osiguravaju pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između proizvoda koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i proizvoda koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije. Ta se pravila odnose na živo tlo, standarde dobrobiti životinja i preradu hrane uz minimalne dodatke umjetnih sirovina.
- (10) Istraživanje Eurobarometra „Europljani, poljoprivreda i ZPP” provedeno u lipnju i srpnju 2024. pokazalo je da Europljani od svih znakova za prehrambene proizvode najbolje poznaju znak Europske unije za ekološku proizvodnju. On je ključan za potrošače i za proizvođače: potrošačima olakšava prepoznavanje ekoloških proizvoda, a proizvođačima pomaže da ih prodaju na tržištu u cijeloj Uniji.
- (11) Kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između proizvoda koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i proizvoda koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije i kako bi se odgovorilo na očekivanja potrošača da proizvodi uvezeni iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji udovoljavaju istim strogim standardima kao što su standardi Unije, trebalo bi dopustiti upotrebu znaka Europske unije za ekološku proizvodnju u označivanju, prezentiranju i oglašavanju proizvoda uvezenih iz tih trećih zemalja pod uvjetom da, osim tih ekvivalentnih pravila, ti proizvodi ispunjavaju i određene dodatne zahtjeve u vezi s proizvodnjom i kontrolom.
- (12) Kako bi se očuvao koristan učinak Uredbe (EU) 2018/848 u vezi s trgovinom s trećim zemljama, ti dodatni zahtjevi trebali bi odgovarati pravilima o proizvodnji i kontroli koja su bitna za strukturu ekološke proizvodnje u EU-u i pridonositi postizanju cilja ispunjavanja očekivanja koja potrošači imaju od ekoloških proizvoda te pritom osigurati pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

- (13) U slučaju promjena pravila o proizvodnji i kontroli u Uniji ili u trećim zemljama čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje određenih akata kojima se dodaju ili izmjenjuju dodatni zahtjevi u vezi s proizvodnjom i kontrolom, a koje proizvodi uvezeni iz tih trećih zemalja moraju ispunjavati kako bi mogli nositi znak Europske unije za ekološku proizvodnju.
- (14) Subjekti u Uniji koji proizvode ekološku hranu i hranu za životinje oslanjaju se na upotrebu sastojaka uvezanih iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji. Ti se sastojci u različitim omjerima upotrebljavaju za preradu ekoloških proizvoda u Uniji i potrebni su za brojne ekološke proizvode koji se prerađuju u Uniji. Ako se ti sastojci upotrebljavaju, postupci prerade u Uniji odvijaju se u skladu s pravilima proizvodnje utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/848. Stoga bi trebalo dopustiti upotrebu znaka Europske unije za ekološku proizvodnju za proizvode prerađene u Uniji koji sadržavaju ekološke sastojke proizvedene u skladu s tom uredbom ili uvezene iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji i ako ti sastojci čine 5 % ili manje sastojaka poljoprivrednog podrijetla (na osnovi masenog udjela za prehrambene proizvode odnosno općenito za hranu za životinje). Ako ti sastojci čine više od 5 % sastojaka poljoprivrednog podrijetla (na osnovi masenog udjela za prehrambene proizvode odnosno općenito za hranu za životinje), kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu između prerađenih proizvoda koji sadržavaju sastojke koji su u potpunosti u skladu s pravilima Unije o proizvodnji i kontroli i prerađenih proizvoda koji sadržavaju sastojke koji su u skladu s pravilima ekvivalentnima tim pravilima Unije i kako bi se odgovorilo na očekivanja potrošača u vezi s upotrebom znaka Europske unije za ekološku proizvodnju, trebalo bi dopustiti upotrebu tog znaka u označivanju, prezentiranju i oglašavanju prerađenih proizvoda koji sadržavaju sastojke uvezene iz tih trećih zemalja pod uvjetom da, osim tih ekvivalentnih pravila, ti sastojci ispunjavaju i određene dodatne zahtjeve u vezi s proizvodnjom i kontrolom.
- (15) Uredbom (EU) 2018/848 propisano je da je znak Europske unije za ekološku proizvodnju obavezan za svu pretpakiranu ekološku hranu koja je proizvedena u Uniji. Stoga je od te obveze potrebno izuzeti pretpakiranu hranu proizvedenu u Uniji koja sadržava sastojke uvezene iz trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji i ako ti sastojci čine više od 5 % masenog udjela sastojaka poljoprivrednog podrijetla i ne ispunjavaju određene dodatne zahtjeve u vezi s proizvodnjom i kontrolom.
- (16) Uredbom (EU) 2018/848 utvrđene su odredbe o uvjetima pod kojima države članice mogu izuzeti manje subjekte od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. te uredbe. Sve veći troškovi s kojima se manji subjekti suočavaju od početka primjene Uredbe (EU) 2018/848 doveli su do povećanja njihova prometa za nepakirane ekološke proizvode koji nisu hrana za životinje. To im je otežalo ispunjavanje uvjeta u pogledu prometa kako bi ih se izuzelo od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1., što pak dovodi do još većih troškova zato što podliježu toj obvezi. Stoga bi trebalo ukinuti uvjete povezane s godišnjim prometom pod kojima države članice mogu izuzeti manje subjekte od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1. te uredbe. Osim toga, uvjet povezan s godišnjom prodajom trebalo bi revidirati naviše kako se ne bi spriječilo izuzeće manjih subjekata od obveze posjedovanja certifikata na temelju članka 35. stavka 1.

- (17) Uredbom (EU) 2018/848 utvrđuju se odredbe o sastavu skupina subjekata u Uniji i trećim zemljama. Iskustvo u provedbi tih odredaba pokazuje znatne poteškoće pri uspostavi skupina subjekata koje ispunjavaju zahtjeve u pogledu sastava članova, osobito godišnjeg prometa, i u pogledu njihove pravne osobnosti. Te poteškoće uključuju administrativne troškove i potrebu za reorganizacijom gospodarskih djelatnosti skupina proizvođača koji su trenutačno članovi zadruga, zadruga subjekata, udruženja, saveza ili organizacija. Zbog toga se manji subjekti ne mogu pridružiti skupinama subjekata jer se u postojećim odredbama ne vodi dovoljno računa o potrebama i kapacitetima resursa malih poljoprivrednika i subjekata, što šteti razvoju ekološkog uzgoja u Uniji i u trećim zemljama. Reorganizacija djelatnosti proizvođača u trećim zemljama može dovesti i do poteškoća u opskrbi Unije proizvodima koji potječu iz tih zemalja, što nosi rizik od trgovinskih poremećaja. Stoga bi trebalo ukinuti zahtjeve koji se odnose na godišnji promet članova skupina subjekata. Uz to bi zahtjev koji se odnosi na maksimalnu prihvatljivu površinu gospodarstva članova trebalo revidirati naviše kako bi se manji subjekti mogli pridružiti skupinama subjekata.
- (18) Priznavanje trećih zemalja čiji su sustavi ekološke proizvodnje i sustavi kontrole priznati kao ekvivalentni onima u Uniji istječe 31. prosinca 2026. Vijeće je 28. lipnja 2021. ovlastilo Komisiju da započne pregovore s jedanaest trećih zemalja priznatih u svrhu ekvivalentnosti na temelju Uredbe (EZ) br. 834/2007 radi sklapanja sporazumâ o trgovini ekološkim proizvodima. Na toj osnovi Komisija provodi tehničke razmjene s tim trećim zemljama. Te razmjene ukazuju na različite razine napretka zbog raznolikih pravnih i regulatornih okvira te poteškoća koje proizlaze iz različitih percepcija potrošača o ekološkoj proizvodnji ovisno o sustavu ekološke proizvodnje. Stoga je nužno i hitno da se te treće zemlje nastave priznavati do 31. prosinca 2036. kako bi se izbjegli poremećaji u trgovini ekološkim proizvodima.
- (19) Uredbom (EU) 2018/848 utvrđeni su prijelazno razdoblje za perad za proizvodnju mesa i minimalna starost u trenutku klanja ako se ne upotrebljavaju spororastući sojevi peradi. Tim se odredbama ne propisuje točno prijelazno razdoblje ili minimalna starost u trenutku klanja za prepelice. Proizvodni ciklus prepelica u državama članicama u kojima se one ekološki uzgajaju za proizvodnju mesa kraći je od ciklusa za druge vrste peradi za proizvodnju mesa jer se prepelice kolju u dobi od najmanje 42 dana. Prijelazno razdoblje trebalo bi trajati pet tjedana. To je tjedan dana manje od minimalne starosti u trenutku klanja za tu vrstu. Stoga trenutačno prijelazno razdoblje od 10 tjedana za perad za proizvodnju mesa nije primjereno za prepelice i trebalo bi ga skratiti u skladu s njihovom dobi u trenutku klanja. Stoga je za prepelice za proizvodnju mesa primjereno utvrditi prijelazno razdoblje od pet tjedana i minimalnu starost u trenutku klanja od 42 dana.
- (20) Uredbom (EU) 2018/848 utvrđena su pravila o veterinarskom liječenju. Tim se pravilima propisuje da karenција nakon upotrebe kemijski sintetiziranih alopatičkih lijekova, kako su definirani u Uredbi (EU) 2019/6 Europskog parlamenta i Vijeća¹², kod kopnenih životinja treba biti dvostruko dulja od uobičajene karencije i trajati najmanje 48 sati. To znači da, čak i ako je primjenjiva uobičajena karenција za veterinarski lijek nula dana, karenција mora iznositi najmanje 48 sati. Za akvakulturu je propisano da karenција nakon upotrebe alopatičkih veterinarskih lijekova mora biti

¹² Uredba (EU) 2019/6 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o veterinarskim lijekovima i stavljanju izvan snage Direktive 2001/82/EZ (SL L 4, 7.1.2019., str. 43., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj>).

dvostruko dulja nego u slučaju odobrenog veterinarskog lijeku ili trajati najmanje 48 sati ako karencija nije utvrđena. Kako bi se izbjeglo opterećenje za uzgoj kopnenih životinja, posebno ako karencija utvrđena za veterinarski lijek iznosi nula dana, trebalo bi uskladiti odredbe za kopnene životinje i akvakulturu.

- (21) Uredbom (EU) 2018/848 utvrđena su pravila o smještaju i uzgojnim praksama za perad te je među ostalim propisano da se peradi tijekom dana mora omogućiti stalan pristup površinama na otvorenom od najranije praktički moguće dobi. Međutim, to pravilo može ugroziti sigurnost mlade peradi bez perja u fazi uzgoja kad su joj, među ostalim, potrebne stabilne temperature za razvoj prehrambenih navika i jačanje otpornosti na infekcije te sklonište od predatora. Stoga bi to pravilo trebalo izmijeniti kako bi se pristup površinama na otvorenom zahtijevao samo za perad koja ima dovoljno perja za regulaciju vlastite tjelesne temperature pri izlaganju vanjskim klimatskim uvjetima.
- (22) U Uredbi (EU) 2018/848 propisano je da ukupna korisna površina za tovljenje peradi u peradarnicima bilo koje proizvodne jedinice ne smije premašiti 1600 m². Time se ograničava daljnji razvoj ekološkog uzgoja peradi za tov jer se ograničava veličina svih peradarnika za tovljenje peradi u ekološkoj proizvodnoj jedinici bez dodatnih koristi za dobrobit životinja i okoliš. Stoga bi Uredbu (EU) 2018/848 trebalo izmijeniti kako bi se maksimalna korisna površina za tovljenje peradi utvrdila na razini peradarnika.
- (23) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, osobito pošteno tržišno natjecanje i pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta ekoloških proizvoda te osiguravanje povjerenja potrošača u te proizvode i u znak Europske unije za ekološku proizvodnju, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog potrebnog usklađivanja pravila o ekološkoj proizvodnji oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (24) Uredbu (EU) 2018/848 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (25) Budući da je potrebno izbjeći nepotrebne poremećaje u trgovini ekološkim proizvodima, osigurati neometan prelazak na sustav priznavanja trećih zemalja u okviru međunarodnih sporazuma i ukloniti nepotrebno opterećenje za subjekte u ekološkoj proizvodnji, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) 2018/848 mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 24. stavku 1. točka (g) briše se;
- (2) članak 30. mijenja se kako slijedi:
 - (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za potrebe ove Uredbe proizvod se označava izrazom koji upućuje na ekološku proizvodnju ako su na oznakama, u promidžbenim materijalima ili komercijalnim ispravama taj proizvod, njegovi sastojci ili krmiva koja se upotrebljavaju za njegovu proizvodnju opisani izrazima koji kupcu sugeriraju

da su taj proizvod, sastojci ili krmiva proizvedeni u skladu s ovom Uredbom. Osobito, izrazi navedeni u Prilogu IV. te njihove izvedenice i skraćenice, kao što su „bio” i „eko”, sami ili u kombinaciji, mogu se upotrebljavati unutar cijele Unije na bilo kojem jeziku koji je naveden u tom prilogu za označivanje i oglašavanje proizvoda iz članka 2. stavka 1. koji su sukladni s ovom Uredbom ili su uvezeni iz treće zemlje pod uvjetima utvrđenima u članku 45. stavku 1. točki (b) podtočki ii. ili iii. u svrhu stavljanja takvih proizvoda na tržište Unije kao ekoloških proizvoda.”;

(b) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za proizvode iz članka 2. stavka 1. izrazi iz stavka 1. ovog članka ne smiju se upotrebljavati nigdje u Uniji ni na jednom jeziku navedenom u Prilogu IV. na oznakama, u promidžbenim materijalima ili komercijalnim ispravama proizvoda koji nije sukladan s ovom Uredbom ili nije uvezen iz treće zemlje pod uvjetima utvrđenima u članku 45. točki (b) podtočki ii. ili iii. u svrhu stavljanja tog proizvoda na tržište Unije kao ekološkog proizvoda.”;

(3) u članku 32. stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) u slučaju prepakirane hrane na ambalaži se mora nalaziti i znak Europske unije za ekološku proizvodnju iz članka 33., osim u sljedećim slučajevima:

— u slučaju iz članka 30. stavka 3.;

— u slučajevima iz članka 30. stavka 5. točaka (b) i (c);

— u slučajevima kad se prerađena hrana iz članka 30. stavka 5. točke (a) proizvodi od sastojaka uvezenih u skladu s člankom 45. stavkom 1. točkom (b) podtočkom ii. ili iii. i kad ti sastojci čine više od 5 % masenog udjela ekoloških sastojaka poljoprivrednog podrijetla u prerađenoj hrani i nisu u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu VII.”;

(4) članak 33. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 33.

Znak Europske unije za ekološku proizvodnju

1. Znak Europske unije za ekološku proizvodnju može se upotrebljavati u sljedećim slučajevima:

(a) u označivanju, prezentiranju i oglašavanju proizvoda koji su proizvedeni u skladu s pravilima utvrđenima u poglavljima II., III. i IV.;

(b) u označivanju, prezentiranju i oglašavanju proizvoda koji su uvezeni u skladu s člankom 45. stavkom 1. točkom (b) podtočkom ii. ili iii. i koji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu VII.;

(c) za prerađenu hranu iz članka 30. stavka 5. točke (a) i prerađenu hranu za životinje iz članka 30. stavka 6., koja sadržava sastojke uvezene u skladu s člankom 45. stavkom 1. točkom (b) podtočkom ii. ili iii., pod uvjetom da ti sastojci ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu VII. ili čine manje od 5 % masenog udjela ekoloških sastojaka poljoprivrednog podrijetla u prerađenoj hrani ili manje od 5 % ekoloških sastojaka poljoprivrednog podrijetla u prerađenoj hrani za životinje;

(d) u informativne i obrazovne svrhe povezane s postojanjem i oglašavanjem samog znaka, pod uvjetom da se tom upotrebom potrošače ne dovodi u zabludu u pogledu

ekološke proizvodnje određenih proizvoda i pod uvjetom da je znak prikazan u skladu s pravilima utvrđenima u Prilogu V. U tom se slučaju ne primjenjuju zahtjevi iz članka 32. stavka 2. i Priloga V. točke 1.7.

Znak Europske unije za ekološku proizvodnju ne smije se upotrebljavati za prerađenu hranu iz članka 30. stavka 5. točaka (b) i (c) ni za proizvode iz prijelaznog razdoblja iz članka 30. stavka 3.

2. Osim kad se upotrebljava u skladu sa stavkom 1. točkom (d), znak Europske unije za ekološku proizvodnju službena je potvrda u skladu s člancima 86. i 91. Uredbe (EU) 2017/625.
 3. Upotreba znaka Europske unije za ekološku proizvodnju nije obvezna za proizvode uvezene iz trećih zemalja. Ako se pri označivanju tih proizvoda u skladu sa stavkom 1. navodi taj znak, mora se navesti i oznaka iz članka 32. stavka 2.
 4. Znak Europske unije za ekološku proizvodnju u skladu je s modelom iz Priloga V. i sukladan s pravilima koja su navedena u tom prilogu.
 5. Nacionalni i privatni znakovi mogu se upotrebljavati u označivanju, prezentiranju i oglašavanju proizvoda koji su sukladni s ovom Uredbom.
 6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 54. kojima se mijenja Prilog V. u pogledu znaka Europske unije za ekološku proizvodnju i pravila koja se na njega odnose.
 7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 54. kojima se Prilog VII. mijenja u pogledu upotrebe znaka Europske unije za ekološku proizvodnju za proizvode uvezene u skladu s člankom 45. stavkom 1. točkom (b) podtočkom ii. ili iii. dodavanjem zahtjeva kojima je potrebno udovoljiti kako bi se ispunila očekivanja potrošača i održalo pošteno tržišno natjecanje na tržištu ekoloških proizvoda Unije ili izmjenom tih dodanih zahtjeva, posebno u vezi s primjenom održivih sustava za biljnu proizvodnju, sustava stočarske proizvodnje kojima se jamče dobrobit životinja i održiva prehrana te metoda prerade hrane uz minimalne dodatke umjetnih sirovina, pri čemu se za proizvode koji se ne uzgajaju ili ne prerađuju u Uniji uzimaju u obzir posebnosti trećih zemalja.”;
- (5) u članku 35. stavku 8. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:
- „Države članice mogu od obveze posjedovanja certifikata predviđene u stavku 2. izuzeti subjekte koji nepakirane ekološke proizvode, osim hrane za životinje, izravno prodaju krajnjem potrošaču, pod uvjetom da ti subjekti takve proizvode ne proizvode, ne pripremaju, ne skladište osim ako je to u vezi s mjestom prodaje, niti ih uvoze iz treće zemlje, niti su takve aktivnosti povjerali trećoj strani kao podugovaratelju i pod uvjetom da ta prodaja ne premašuje 10 000 kg godišnje.”;
- (6) u članku 36. stavak 1. mijenja se kako slijedi:
- (a) točka (b) zamjenjuje se sljedećim:
- „(b) sastoji se samo od članova od kojih svaki ima gospodarstvo od najviše:
- i. deset hektara,
 - ii. jednog hektara u slučaju staklenika, ili
 - iii. 30 hektara isključivo u slučaju trajnih travnjaka.”;
- (b) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

- „(d) ima pravnu osobnost ili pripada poljoprivrednoj zadruzi, zadruzi subjekata, udruženju, savezu ili organizaciji koja ima pravnu osobnost;”;
- (7) u članku 48. stavku 1. drugom podstavku datum „31. prosinca 2026.” zamjenjuje se datumom „31. prosinca 2036.”;
- (8) Prilog II. mijenja se kako slijedi:
- (a) dio II. mijenja se kako slijedi:
- (a) u točki 1.2.2 podtočke (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:
- „(c) deset tjedana za perad za proizvodnju mesa, osim pekinških pataka i prepelica, dovedenu prije tri dana starosti;
- (d) sedam tjedana za pekinške patke i pet tjedana za prepelice dovedene prije tri dana starosti;”;
- (b) točka 1.5.2.5 zamjenjuje se sljedećim:
- „1.5.2.5 Karencija, kako je definirana u članku 4. točki 34. Uredbe (EU) 2019/6 Europskog parlamenta i Vijeća*, za kemijski sintetizirani alopatski veterinarski lijek, uključujući antimikrobni veterinarski lijek, dvostruko je dulja od karencije navedene:
- (a) u informacijama o veterinarskim lijekovima koji se primjenjuju u skladu s uvjetima odobrenja za stavljanje u promet; ili
- (b) u članku 115. te uredbe ako se lijek primjenjuje izvan uvjeta odobrenja za stavljanje u promet u skladu s člankom 113. te uredbe.”;

* Uredba (EU) 2019/6 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o veterinarskim lijekovima i stavljanju izvan snage Direktive 2001/82/EZ (SL L 4, 7.1.2019., str. 43., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj>);”;

- (c) u točki 1.9.4.1 trećem podstavku dodaje se sljedeća podtočka:
- „(j) 42 dana za prepelice.”;
- (d) točka 1.9.4.4 mijenja se kako slijedi:
- i. podtočka (e) zamjenjuje se sljedećim:
- „(e) peradi se tijekom dana omogućuje stalan pristup površinama na otvorenom od najranije moguće dobi u kojoj ima dovoljno perja za regulaciju vlastite tjelesne temperature pri izlaganju vanjskim klimatskim uvjetima i kad god to dopuštaju fiziološki i fizički uvjeti, osim ako su uvedena privremena ograničenja na temelju zakonodavstva Unije;”;
- ii. podtočka (m) zamjenjuje se sljedećim:
- „(m) ukupna korisna površina za tovljenje peradi u peradarnicima ne premašuje 1600 m² ni u jednom peradarniku;”;
- (b) u dijelu III. točka 3.1.4.2 podtočka (f) zamjenjuje se sljedećim:
- „karencija, kako je definirana u članku 4. točki 34. Uredbe (EU) 2019/6, za alopatski veterinarski lijek dvostruko je dulja od karencije navedene:

- (a) u informacijama o veterinarskim lijekovima koji se primjenjuju u skladu s uvjetima odobrenja za stavljanje u promet; ili
- (b) u članku 115. te uredbe ako se lijek primjenjuje izvan uvjeta odobrenja za stavljanje u promet u skladu s člankom 114. te uredbe.”;
- (c) u dijelu IV. točka 2.2.3 briše se;
- (d) u dijelu V. točka 2.4 briše se;
- (e) u dijelu VII. točka 1.4 briše se;
- (f) u Prilogu III. točka 7.5 briše se;
- (g) dodaje se sljedeći prilog:

„PRILOG VII.

Zahtjevi iz članka 32. stavka 1. točke (b) i članka 33. stavka 1. točaka (b) i (c):

- (1) Prilog II. dio I. točka 1.2;
- (2) Prilog II. dio II. točka 1.7.5;
- (3) Prilog II. dio II. točka 1.7.11;
- (4) Prilog II. dio IV. točka 2.2.2 podtočka (f).”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik